

Syy ja seuraukset - Miksi unkarilaisilla paimenkoiraroduilla on PEVISA ja mikä on sen vaikutus rotujemme kasvatukseen Suomessa?

Olen useampaan kertaan kyseenalaistanut pienilukuisten rotujemme PEVISA-määräykset. Mielestäni roduillamme riittäisi hyvin vapaaehtoiset tarkastukset, joilla nähtäisiin, mikäli joku sairaus tulee esiin normaalia yleisempänä.

Onko missään vaiheessa analysoitu tietoa roduistamme, jota on kerätty PEVISA:n avulla vuodesta 1995 alkaen?

Mitä nämä määräykset ja säännöt vaikuttavat rotuihimme ja niiden kasvatukseen?

Useimmat ihmiset ja rotujärjestön toimijat kuvittelevat että ”mitä tiukemmat säännöt roduillamme on, sitä terveempiä pentuja ja koiria saamme”. Mitään perusteluja PEVISA –määräysten tarpeellisuudesta ei esitetä. Ei nähdä näiden määräysten rajoituksia, jotka pienentävät jalostuspopulaation käyttöä, ja näin lisäävät ongelmia roduissamme ja niiden kasvatuksessa.

PEVISA aiheuttaa myös tiukan kontrollin ja jäykkyyden, mistään ei voida joustaa. PEVISA on rotujärjestössämme vallankäytön väline, koska jokaisesta pienestäkin puutoksesta tai poikkeamasta tulee hankkia lupa ja lausunto, ja luvan ja lausunnon antamiseen rotujärjestössämme vaikuttavat päättäjien henkilökohtaiset antipatiat ja sympatiat, ei rodun etu.

1. Määräykset vähentävät rotujemme rekisteröityä kasvatusta Suomessa. Onko muilla roduilla rekisteröinnit pudonneet näin radikaalisti? 40% yhden vuoden aikana.

Rekisteröinnit:

Rotu	2012	2013	2014	2015	2016	2017
komondor	0	5	0	8	0	0
kuvasz	1	0	1	1	4	3
mudi	30	51	37	36	46	22
pulit	33	12	28	25	9	20
pumi	82	69	74	70	54	32
	146	137	140	140	113	77

Rotujamme kasvattaa tällä hetkellä alle 20 kasvattajaa.

Komondorilla ja kuvaszilla ei ole kasvattajia.

Pulin kasvattajat kahdelta edellisvuodelta

Kasvattajat										
Aikaa viimeisimmästä pentueesta 2 vuotta 5 vuotta 10 vuotta 20 vuotta										
Yhteensä 3 kasvattajaa										
* Kaikilla kennelin haltijoilla 2011 käyttöön tullut kasvattajasitoumus voimassa										
Kennel	Pentueet	Pennut	Ens. pentue	Viim. pentue	Emän keskim. jalostusikä	Pentueita keskim. vuodessa	FIN MVA	Pentueet muissa roduissa		Yhteensä pentueita
CASTLEWOLF*	52	207	1994	2017	4 v 4 kk	2,2		komondor(5) kääpiösnautseri, musta(6) kääpiösnautseri, musta-hopea(8) kääpiösnautseri, pippuri & suola(23)		95
JUSALEX*	1	2	2017	2017	3 v	1,0		tanskandoggi, keltainen ja tiikerijuovainen(13)		14
NARUKERÄN*	12	50	2000	2017	4 v 2 kk	0,7				12

* Kaikilla kennelin haltijoilla 2011 käyttöön tullut kasvattajasitoumus voimassa

modin kasvattajat kahdelta edellisvuodelta

Kasvattajat

Aikaa viimeisimmästä pentueesta [2 vuotta](#) | [5 vuotta](#) | [10 vuotta](#) | [20 vuotta](#)

Yhteensä 9 kasvattajaa
* Kaikilla kennelin haltijoilla 2011 käyttöön tullut kasvattajasitoumus voimassa

Kennel	Pentueet	Pennut	Ens. pentue	Viim. pentue	Emän keskim. jalostusikä	Pentueita keskim. vuodessa	FIN.MVA	FIN.TVA	FIN.KVA	FIN.LVA	FIN.YVA	Pentueet muissa roduissa	Yhteensä pentueita
SZOFOGADAS	30	117	1987	2017	5 v 3 kk	1,0	52	1	1				30
MUSTAPIPPURIN*	13	62	2001	2016	4 v 2 kk	0,8	17	1			1	leoberginkoira(3)	16
MUSTANTASSUN*	9	36	1999	2016	4 v 1 kk	0,5	8		1	4		belgianpaimenkoira, beryueren(5) shetlanninlammaskoira(3)	17
TAKKUTUKAN*	8	40	2005	2016	4 v 8 kk	0,7	8	1	2			kroatianpaimenkoira(2)	10
PILKKOPIMEÄN*	4	20	2008	2016	4 v 4 kk	0,4	3			1			4
HYBERHYBER*	2	13	2014	2016	3 v 2 kk	0,7							2
TAKE ONE*	2	11	2013	2016	3 v 5 kk	0,5	3					shetlanninlammaskoira(2)	4
EHDOTTOMASTI*	1	4	2017	2017	2 v 4 kk	1,0							1
TAPPUURIN*	1	7	2017	2017	5 v 2 kk	1,0							1

* Kaikilla kennelin haltijoilla 2011 käyttöön tullut kasvattajasitoumus voimassa

pumin kasvattajat kahdelta edellisvuodelta

Kasvattajat

Aikaa viimeisimmästä pentueesta [2 vuotta](#) | [5 vuotta](#) | [10 vuotta](#) | [20 vuotta](#)

Yhteensä 7 kasvattajaa
* Kaikilla kennelin haltijoilla 2011 käyttöön tullut kasvattajasitoumus voimassa

Kennel	Pentueet	Pennut	Ens. pentue	Viim. pentue	Emän keskim. jalostusikä	Pentueita keskim. vuodessa	FIN.MVA	Pentueet muissa roduissa	Yhteensä pentueita
NAPOS*	52	272	1988	2017	4 v 8 kk	1,7	84	skyenterrier(1)	53
SCIRPASTA*	31	159	1991	2017	3 v 10 kk	1,1	18		31
JELLUM'S*	13	73	2000	2016	4 v 11 kk	0,8	9		13
QUENTO'S*	10	50	1999	2017	2 v 11 kk	0,5	5		10
INFLAME'S*	4	31	2005	2016	4 v 5 kk	0,3	5		4
RIHMARULLAN*	4	22	2007	2016	4 v 3 kk	0,4	3		4
MINTTUMANTELIN*	2	9	2011	2016	4 v 1 kk	0,3	3	havannankoira(1) papillon(2)	5

* Kaikilla kennelin haltijoilla 2011 käyttöön tullut kasvattajasitoumus voimassa

Mikä tilanne on muutaman vuoden kuluttua, kun rotujamme pidempään kasvattaneista osa jättää kasvatustyön?

- PEVISA-määräykset antavat edun ulkomaalaiselle kasvatukselle ja pentujen tuonnille. Ostajilla on mahdollisuus suurempaan valintaan ja saada pentu, jopa edullisemmin kun Suomesta, koska Suomessa syntyy pentuja harvakseltaan. Tuontikoiria ei usein rekisteröidä Suomessa, koska ei katsota sitä tarpeelliseksi, se on kallista (75€ leimasta), eikä haluta koirien seurantaa KoiraNet-järjestelmän kautta.
- Vaikka tarkistutamme kasvatukseen käyttämämme koirat, ei se takaa että koirien suku olisi tervettä. Uutta verta tuodaan ja markkinoidaan niin aktiivisesti että kotimaisia tunnettuja sukulinjoja ei muodostu. Todellinen ongelma roduillemme on tuntematon jalostusmateriaali. Jatkuvasti haetaan ja tuotetaan tuntemattomasti polveutuvia tutkimattomia koiria ja käytetään niitä kasvatuksessa, tietämättä mitä ominaisuuksia ne tuovat rotuihimme. Sitä ei koeta uhkaksi. Tutkimattomat ja tuntematonta perimää omaavat koirat tuovat kuitenkin suuremman riskin ja tekevät tyhjäksi työmme, kun yritetään seurata tutkittujen koirien avulla koiriemme terveyttä ja perimää.
- Kasvatuksesta on tullut Suomessakin ennemminkin pentujen teettämistä, ei pitkäjänteistä ja rotuun sitoutunutta kasvatusta, jossa kasvattajat tuntisivat ja tietäisivät sukupolvien takaa koirat ja niiden ominaisuudet.

5. Kasvatuksen päämääränä ei ole rodunomainen koira, vaan yritetään markkinoida pentuja tiettyyn lajiin, (agility, PK-harrastus) tai tietyn harvinaisen värin mukaan (merle). Rotukoiran tulisi olla rotumääritelmän mukainen, luonteeltaan ja rakenteeltaan määritelmään mahtuva ja ennen kaikkea terve, jolloin sen sukulaisten terveys tulisi voida näyttää todeksi.
Kun mainos on, sukusiitosaste 0, eikä sukutaulussa ole tiedossa vanhempien takana olevia koiria, on käytännössä sama, mikäli ostat sekarotuisen koiran. Voit saada terveen tai vähemmän terveen pennun.

Tiedämme, että roduissamme ei ole mitään suuria terveydellisiä ongelmia, jota varten PEVISA on luotu, vaan rotujärjestömme on käyttänyt tätä mahdollisuutta pönkittääkseen valtaansa ja kerätäkseen tietoa PEVISAan liitetystä, mahdollisista koiriemme vioista.

Kasvattajilta puuttuvat riittävät vaikutusmahdollisuudet rotujemme kasvatuksessa.

Ulkopuoliset, "kasvatuksesta kaiken tietävät", kateelliset, innokkaat, fanaattiset ihmiset sanelevat, mitä kasvattajat saavat tehdä. Miksi nämä päättäjät eivät kasvata itse?

Kaikki eivät suinkaan hyväksy ja halua että henkilöt, jotka eivät itse kasvata, sanelevat ja määräävät mitä kasvattajat saavat tehdä ja toimia, ottamatta mitään vastuuta näistä päätöksistään. Kasvattajat jättävät rotumme, vaihtavat toisiin rotuihin, kasvattavat rekisteröimättömiä pentueita tai ovat kasvattamatta lainkaan.

Vastuu kasvatuksen tuloksesta jää kasvattajille, nämä rotujärjestössä asioista päättävät, eivät kannu mitään vastuuta päätöksensä vaikutuksesta kasvatukseen ja rotuihimme.

Kennelliiton kasvattajasitoumus, kauppa- ja sijoitussopimukset, velvoittavat kasvattajan korvausvastuun nojalla, tutkituttamaan jalostuskoiransa ja käyttämään vain terveitä koiria. Siinä mielessä PEVISA on roduillamme tarpeeton.

Kasvattajia pidetään Suomessa rotujemme ja harrastajien vihollisia, osaamattomina, jotka tuhoavat rodut, mikäli näitä sääntöjä ei ole. Fanaattisuus ja halu määrätä mitä kasvattajat saavat tehdä ja toimia, pilaa koko harrastuksemme. Tällainen ei ole tasa-arvoista harrastamista vaan kasvattajien alistamista ja nöyryyttämistä. Ilman kasvattajia ja kasvatustyötä ei rotujärjestö ole edes tarpeellinen.

Eikö olisi aika muuttaa asennetta ja hakea enemmänkin yhteistyötä rotujemme kasvatuksessa.

Tai ehkä rotujemme tulevaisuus onkin tuontikoirien varassa, koska niitä on helppoa ja edullista hakea ja välittää tänne. Silloin rotujärjestöllä ei ole ongelmia rotujemme kasvatuksen ja tyytymättömien kasvattajien kanssa.

Eikö nyt olisi aika siirtää PEVISA määräykset historiaan ja yrittää elvyttää rotujemme kasvatustyötä vapaammalla ja joustavammalla toiminnalla, ennen kun näiden kolmen unkarilaisen paimenkoirarodun kasvatustyö hiipuu Suomesta kokonaan.